

Tema: Bete och stängsel

Salt, mineraler och vitaminer

– behövs det på betet?

Foto: Kanal 75

Bredvid vattenbaljan i hagen står ofta en saltsten. Behövs den egentligen – eller är det kanske så att den behövs men är otillräcklig? Anna Jansson, docent vid SLU med hästars näringsfysiologi som specialitet, reder ut begreppen.

Behöver beteshästar salttillskott?
– Bete är i sig saltfattigt, och hästar som går på bete utan att få något salttillskott får en negativ saltbalans. Betesperioden är däremot

för kort för att synliga symptom på saltbrist skall hinna visa sig.

Fungerar det med vanlig saltsten?

– De studier som gjorts visar att hästar som inte arbetar under betesperioden

på ett bra sätt själva reglerar sin saltbalans med den naturliga saltaptiten. Alltså fungerar det bra att ge dem tillgång till salt med hjälp av en saltsten. Däremot räcker det inte för hästar som utför hårt arbete och därigenom

TEXT:

Kajsa Ekedahl

svettas mycket. Skulle du ha travhästar i träning på betet behöver de tillföras salt, antingen genom att du lär dem att dricka saltlösning, för att få en snabb återställning, eller att de får salt i fodret.

Hur är det med dräktiga och digivande ston?

– De har ett förhöjt saltbehov, men det tillgodoses normalt sett med hjälp av en saltsten. Däremot har små föl inte förmågan att hantera en stor saltgiva, de klarar bara de låga salthalter som finns i stonmjölken. Därför är det viktigt att man under fölets första levnadshalvår försöker sätta saltstenen så de inte kommer åt den. Föl är ju ofta av naturen nyfikna och kan lätt få för sig satt knapra i sig en hel del salt. Efter sex månaders ålder klarar de bättre att hantera ett saltöverskott, men med dem, liksom med alla hästar, är det bra att hålla koll så de inte äter salt maniskt – då är det bättre att ge en kontrollerad saltgiva.

Vad händer om ett föl fått i sig för mycket salt?

– Det är inte systematiskt studerat hos just föl (enstaka fall och observationer finns på andra djur), men fölet blir allmänpåverkat på grund av ändring i vätskebalansen.

Behöver betesgående hästar extra mineraler?

– Vuxna hästar "utan krav", och som går på ett bra bete där de kan behålla ett gott hull, har normalt sett inte behov av extra mineraler på betet. Även om betet skulle råka vara mineralfattigt så är det ingen katastrof om de bara går där ett par månader. Om däremot betessäsongen är lång, hästen tränas eller betet är sämre ur mineral-synpunkt kan det vara en bra idé att komplettera med mineraler. Samma sak gäller för digivande ston – de har ett större mineralbehov och bör därför ges extra mineraler.

Hur vet man om betet är mineralrikt eller inte?

– Är man riktigt ambitiös så studerar man hästarnas ätbeteende under en period. Sedan går man ut med en sax och klipper gräs efter samma mönster som hästen betar och skickar in detta

Hästar som inte arbetar under betesperioden har förmågan att själv reglera sin saltbalans. Men en saltsten är bra att ha i hagen.

Om hästen inte utför något arbete under betesperioden och går på ett bra bete har den normalt sett inte behov av mineraltillskott. Däremot behöver hästar som tränas, liksom digivande ston, extra mineraler.

för en mineralanalys. Mineralinnehållet i olika växter och under olika markförhållanden varierar och det är inte säkert att bara för att betet innehåller en stor del av en specifik växt så speglar det hästarnas mineralintag. Mineralintaget kan till och med variera från häst till häst på samma bete, eftersom det viktiga är vilka växter de väljer att äta. Klöver innehåller till exempel mycket kalcium, så väljer hästen klöver i stor utsträckning så får den i sig mer kalcium än en häst som väljer mindre klöver och mer gräs.

Fungerar det att förse hästarna med en kombinerad salt/mineralsten?

– Både ja och nej. Hästens saltaptit styr hur mycket hästen slickar på stenen, och mineralintaget följer passivt med. Det gör att det blir rätt så godtyckligt hur mycket mineraler hästen

Anna Jansson, docent vid SLU och med hästars näringsfysiologi som specialitet har koll på vad hästarna behöver – och inte behöver – under betesperioden. Foto: Lotta Isacson

får i sig, men visst kan det vara bättre än ingenting.

Behöver betesgående hästar vitamin-tillskott?

– Nej, det behöver man inte bekymra sig om alls. 🐾

Extra vitaminer behövs inte under sommaren. Lämna i stallet!